

2016.05.06. - **Cseh Tamásnak külön termet szenteltek a Ludwig Múzeum tegnap nyílt Rock/Tér/Idő című kiállításán, ahol a könnyűzene és a képzőművészet kapcsolatát állították középpontba.**

Amikor a magyar könnyűzenei és underground élet színe-java megjelent csütörtök este a Ludwig Múzeum Rock/Tér/Idő című kiállításának a Tilos Rádió partijával egybekötött megnyitóján, az embernek óhatatlanul az jutott eszébe, amikor Gulyás Mártonék a múzeum lépcsőjén ülve tüntettek Fabényi Júlia kinevezése ellen. A múzeum olyan izgalmas kiállítást rendezett, hogy az a nagy öregeket és a fiatal bandákat is megmozgatta Wahorn Andrásról Beck Zoltánig, Menyhárt Jenőtől Vitáris Ivánig.

A kiállításból két momentumot szeretnék kiemelni: az egyik az, hogy látható Almási Tamás sokáig dobozba zárt Sok húron pendülnek című dokumentumfilmje az 1981-es tatai zenésztalálkozóról, ahol az akkori popzenész elit (Bródy János, Presser Gábor, Zorán, Benkő László és mások), és a pártállami hivatalnokok (Erdős Péter, a hanglemezgyár mindenható ura, Tóth Dezső művelődési miniszterhelyettes, Barabás János, az Állami Ifjúsági Bizottság titkára és – micsoda ismerős név! – Lendvai Ildikó, a KISZ KB kulturális osztályának vezetője) tanácskoztak, meglehetősen feszült hangnemben.

A háromnapos tanácskozás egy lehetséges zenész szakszervezet megalakulásáról szólt, de az egész korszakról árulkodik. Elég, ha idézzük Tóth Dezső művelődési miniszterhelyettes szavait: „Mi a francnak kell olyan neveket adni együtteseknek, hogy Orgazmus? Vagy Bizottság! Vagy URH! Jó az maguknak? Mit jelent az, hogy URH? Hát nem értik, hogy itt tulajdonképpen a normális emberi ízlés van megficskázva? Kérem szépen! Nem lesz olyan dal, amelyik arról szól, hogy a Moszkva téren felszáll a villamosra az ellenőr, majd a dal végén ettől az ellenőrtől kérdezik meg, hogy az egész világra van-e bérlete! Nem lesz! Ahol ilyen elhangzik, hivatalos szerv által vagy magánúton rendezett koncerten, művelődési házban, bárhol, ott a működési engedélyt bevonjuk!”

Bródy János pedig a következőképpen válaszolt a miniszterhelyettes szavaira: „Még mindig nem tudni pontosan, hol vannak e műfajnak a határai, s ennek a következménye az is, hogy ilyen szélsőséges jelenségekről szólt Tóth elvtárs. Itt hivatásos előadóművészi engedéllyel rendelkező zenészek ülnek, s a Tóth elvtárs által említett rossz példák alanyai nem tartoznak hozzánk. Sem az URH, sem az Orgazmus, sem a Bizottság. Utóbbi például képzőművészekből áll. Ők nem rendelkeznek hivatásos előadóművészi engedéllyel. Ha ez a műfaj megkapja a kellő elismerést, akkor az is kiderül majd, hogy ki vállalja a felelősséget.”

Ekkor szakadt ketté hivatalosan is a popszakma Magyarországon. Ez a kiállításon úgy jelenik meg, hogy egymással szemben lévő falon láthatók a hivatalosan is elismert (túrt, támogatott) zenészek hanglemezborítói és a tiltott formációk egyetemi klubokban megrendezett koncertjeit hirdető plakátok.

A másik momentum az, hogy Cseh Tamásnak önálló termet szentelt a kurátor Készman József: egyrészt azért, mert az énekes-dalszerző képzőművészeti pályára készült (rajzai is láthatók a tárlaton), másrészt mert a bakonyi indiánosdi (melynek relikviáit szintén kiállították) külön fejezetet érdemel a 80-as évek alternatív létformái között.

A kiállítás címe utalás Xantus János 80-as években készült, s most digitálisan felújított kultuszfilmjének címére (Rocktérítő), amelyben a főszereplő, Pajor Tamás, a Neurotic zenekar frontembere feladja underground életformáját, megtér – „a drog helyére beült a Szentlélek” –, és új közegben folytatja tovább a zenélést. A Neurotic legendás sora – „A rock 'n' roll az nem

egy tánc!” – a kiállításnak is mottóul szolgál, ám a tárlatot megnyitó Pajor Tamás már azzal lepte meg a hallgatóságot, hogy „A rock 'n' roll már csak egy tánc”, sőt „A rock 'n' roll már csak egy rokkant troll”, és kijelentette, hogy ő ma is korán szeretne lefeküdni.

A Rock/tér/idő a Ludwig Múzeumban nyílt Szenvedély. Rajongás és művészet című nemzetközi kiállítással egyidejűleg látható, és úgy érdemes megnézi, ha csatlakozunk valamely popikon tárlatvezetéséhez. Egyébként is rengeteg program, filmklub és előadás kíséri a rendezvényt – pezseg az élet a Ludwigban. **Sümegei Noémi**